

ВЛАДИЧИН

УДК 336.71

Уляна Володимирівна
ulyanavladychyn@yahoo.com

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНОЗЕМНОГО БАНКІВНИЦТВА: ДОСВІД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

THE FEATURES OF LEGAL REGULATION OF FOREIGN BANKING: THE EXPERIENCE OF EUROPEAN UNION

к.е.н., доцент кафедри банківського і страхового бізнесу, Львівський національний університет імені Івана Франка

У статті досліджено правове регулювання іноземного банківництва в країнах Євросоюзу. Проаналізовано основні правові акти, які регулюють діяльність банків з іноземним капіталом, обґрунтовано висновки щодо реформування правового забезпечення банківництва в Україні.

В статье исследовано правовое регулирование иностранного банкинга в странах Евросоюза. Проанализированы основные правовые акты, которые регулируют деятельность банков с иностранным капиталом, обоснованы итоги относительно реформирования правового обеспечения банковской деятельности в Украине.

In the article the legal regulation of foreign banking in countries of European Union is investigated. The main laws, which regulate activity of banks with foreign capital, were been analyzed. The results about reforming of banking laws in Ukraine were grounded.

Ключові слова: іноземне банківництво, банк з іноземним капіталом, правове регулювання

Ключевые слова: иностранный банкинг, банк с иностранным капиталом, правовое регулирование

Keywords: foreign banking, bank with foreign capital, legal regulation

ВСТУП

Стабільний розвиток банківської системи України за умов участі у ній іноземного капіталу потребує застосування нових методів та інструментів, а також удосконалення існуючого механізму державного регулювання. Головні сфери, які потребують реформування, – законодавче та нормативно-правове забезпечення, а також існує потреба чітко організувати та координувати діяльність державних органів щодо залучення іноземних інвесторів до банківської системи та забезпечення функціонування іноземного банківництва в Україні.

У науковій літературі питанням правового регулювання банківської діяльності присвячені праці багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених, серед яких: Гузнов А., Заверуха І., Карманов Є., Климентова О., Костюченко О., Литвин М., Лобозинська С., Орлюк О. та ін. Автори розкривають переважно загальні проблеми, пов'язані з правовими основами банківської діяльності. У контексті необхідності гармонізації вітчизняного правового поля із законодавством ЄС особливої уваги потребують питання використання європейського досвіду законодавчого забезпечення іноземного банківництва.

МЕТА РОБОТИ полягає у визначенні особливостей та закономірностей правового регулювання іноземного банківництва в європейських країнах.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою статті є наукові праці вітчизняних та зарубіжних авторів, вітчизняні законодавчі акти та правові документи країн ЄС, ресурси мережі інтернет.

Під час проведення дослідження використано методи аналізу та синтезу, порівняння, наукової абстракції та узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

В умовах глобалізації та євроінтеграції України важливе значення у процесі удосконалення вітчизняного правового регулювання іноземного банківництва має гармонізація та уніфікація його з нормами законодавства країн ЄС. Саме проведений аналіз основних міжнародних правових актів, директив і документів Європейського Союзу допоможе окреслити основні шляхи реформування системи правового регулювання в Україні.

Перед тим, як аналізувати директиви ЄС, визначимо, що це тип законодавчого акту Європейського Союзу. Директива зобов'язує державу-члена вжити певних заходів, спрямованих на досягнення окреслених у ній цілей. У директиві також визначено термін досягнення цілі. Директиви часто використовують для узгодження законодавства країн-членів, даючи змогу вибрати способи та інструменти, які б забезпечували, після певного періоду часу, застосування однорідних юридичних норм [11, с. 23].

Загалом директиви ЄС у частині регулювання банківської діяльності доцільно подати у вигляді груп

документів, які об'єднані за певними критеріями. Зокрема, виділимо групу нормативних документів ЄС, яка стосується порядку створення, реорганізації та ліквідації банківських установ на території держав-членів ЄС. Друга група документів об'єднує директиви, які пов'язані з функціонуванням банків, зокрема щодо виконання ними банківських операцій, їх обліку та звітності, а також організації належного нагляду та контролю за їхньою діяльністю в державах-членах ЄС. До третьої групи доцільно зачислити директиви та інші міжнародні документи, які стосуються безпеки банківської діяльності, зокрема передбачають гарантування банківських депозитів і запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання грошей і фінансування тероризму.

З усієї сукупності директив Європейського Парламенту та Ради ЄС (рис. 1) існують директиви, які, на наш погляд, безпосередньо стосуються

іноземного банківництва. Розглянемо їх детальніше.

Директива Ради 69/335/ЄЕС "Про непрямі податки на мобілізацію капіталу" від 17.07.1969 р. (зі змінами згідно з Директивою Ради 74/553/ЄЕС від 07.11.1974 р.) врегульовує питання, пов'язані з обкладанням податком на капітал внесків капіталу в компанії з акціонерним капіталом. Отже, будь-яка компанія, фірма, асоціація чи юридична особа, яка веде прибуткову діяльність, акції на капітал чи активи якої використовують в операціях на фондових біржах, члени якої мають право розпоряджатись своїми акціями тощо, вважається компанією з акціонерним капіталом і підлягає такому оподаткуванню. Накладення податком на капітал відбувається у державі-члені ЄС, де розташований діючий центр управління компанією. Якщо такий центр управління розташований за межами ЄС, то оподатковується його зареєстрований офіс чи філія, що є в країні ЄС [5].

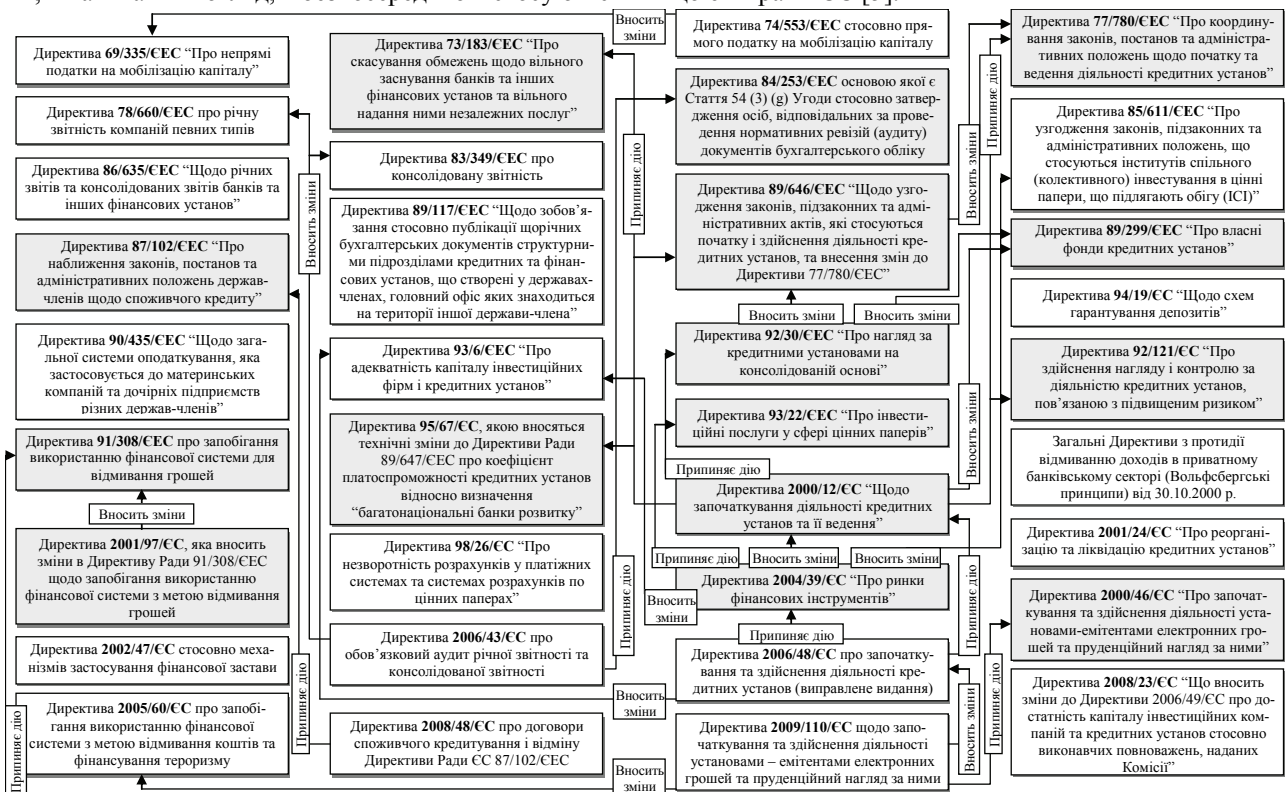

Рисунок 1. Основні директиви ЄС щодо регулювання банківської діяльності [складено автором]

Директива Ради 86/635/ЄЕС "Щодо річних звітів та консолідованих звітів банків та інших фінансових установ" від 08.12.1986 р. ухвалена у зв'язку з необхідністю поліпшення порівнянності річних звітів і консолідованих звітів кредитних установ, оскільки все більше з них функціонують через національні кордони. Директива містить вимоги до структури балансу і звіту про прибутки та збитки, а також до консолідованих звітів і їх оприлюднення в кожній державі-члені ЄС, де така кредитна установа має структурні підрозділи [6].

Директива Ради 89/117/ЄЕС "Щодо зобов'язання стосовно публікації щорічних бухгалтерських документів структурними підрозділами кредитних та фінансових установ, що створені у державах-членах,

головний офіс яких знаходиться на території іншої держави-члена" від 13.02.1989 р. передбачає координацію заходів щодо публікації документації структурних підрозділів банків (річні звіти, консолідовані звіти, загальний річний звіт, загальний консолідований річний звіт, висновки особи, відповідальної за аудит річних звітів і консолідованих звітів), заснованих у державі-члені ЄС, головні офіси яких розміщені поза межами цієї держави-члена. Держави-члени ЄС вимагають від структурних підрозділів публікувати документацію банку. Водночас у директиві зазначено таке: якщо банк має свій головний офіс у країні поза межами ЄС, то ці вимоги застосовують у разі, якщо такий банк має правову форму подібну до правових форм,

визначених цією директивою. Також з'ясовано, що складення документів має відповідати вимогам Директиви 86/635/ЄС та визначено необхідність аудиту особами, яких потребує законодавство держави-члена ЄС, де розташовано головний офіс банку. Якщо ж головний офіс банку розташовано у країні, яка не є членом ЄС, а структурний підрозділ розміщено у державі-члені, то вимагається складання й аудит документації у спосіб, визначений законодавством країни розташування головного офісу банку [7].

Директива Ради 90/435/ЄС “Щодо загальної системи оподаткування, яка застосовується до материнських компаній та дочірніх підприємств різних держав-членів” від 23.07.1990 р. стосується розподілу прибутків між материнськими та дочірніми компаніями, які розміщені в різних державах-членах ЄС. Враховуючи, що материнська компанія з огляду на об'єднання зі своїм дочірнім підприємством отримує розподілені прибутки, держава материнської компанії повинна: або стримуватися від оподаткування таких прибутків, або оподатковувати такі прибутки, одночасно надаючи дозвіл материнській компанії утримати з кількості податків ту частку податку на корпорацію, сплаченого дочірнім підприємством, яка стосується цих прибутків. Також директива визначає такі поняття: компанія держави-члена, материнська компанія, дочірнє підприємство тощо, а також засвідчує, що держави-члени материнської компанії можуть не стягувати податок на дохід з прибутків, які така компанія отримує від дочірнього підприємства [8].

Директива 93/6/ЄС Ради Європейського Співтовариства “Про адекватність капіталу інвестиційних фірм і кредитних установ” від 15.03.1993 р. (зі змінами, внесеними Директивою 2006/48/ЄС від 14.06.2006 р.) врегульовує питання щодо мінімального розміру початкового капіталу для проведення діяльності кредитними установами та інвестиційними фірмами, а також містить вимоги щодо моніторингу та контролю за ризиками, які виникають у процесі їхньої діяльності, врегульовує основні положення щодо нагляду на консолідованій основі, визначає вимоги до подання звітності тощо.

Директива 94/19/ЄС Європейського Парламенту і Ради “Щодо схем гарантування депозитів” від 30.05.1994 р. передбачає захист від неплатоспроможності та закриття банку для вкладників будь-якого структурного підрозділу цього банку, відкритого в країні-члені ЄС іншій, ніж країна розміщення головного офісу банку.

Директива 98/26/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу “Про незворотність розрахунків у платіжних системах та системах розрахунків по цінних паперах” від 19.05.1998 р. Вона спрямована на зменшення системного ризику, притаманного платіжним системам і системам розрахунків за цінними паперами, забезпечення розвитку якомога ефективнішого і маловитратного функціонування схем платежів і розрахунків за цінними паперами, які здійснюються через державні кордони в межах ЄС, що посилює вільний рух капіталу на внутрішньому ринку [4]. Директива

передбачає гармонізацію правил у визначенні моменту, на який розрахунок вважається здійсненим, а також на мінімізацію збоїв, спричинених неплатоспроможністю учасника такої системи [10, с. 214].

Загальні Директиви з протидії відмиванню доходів у приватному банківському секторі (Вольфсбергські принципи) від 30.10.2000 р. визначають питання ідентифікації клієнта банку, проведення перевірки інформації щодо мети відкриття рахунку в банку, можливих операцій за рахунком, джерел капіталу, проведення додаткової перевірки у разі проведення операцій на рахунок з країнами з підвищеним ризиком чи офшорними юрисдикціями. Також цей документ визначає принципи підготовки персоналу, навчання, порядку зібрання, зберігання інформації та запобігання відмиванню грошей [9].

З Директиви 2001/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради “Про реорганізацію та ліквідацію кредитних установ” від 04.04.2001 р. випливає, що під час ведення своєї діяльності кредитна установа та її філії становлять єдиний економічний суб'єкт для нагляду компетентними органами держави, в якій було надано дозвіл на провадження діяльності, який є дійсним на території ЄС, а також така єдність між установою та філіями є необхідною у разі реорганізації чи ліквідації. У цій директиві зазначено, що адміністративні або судові органи держави походження (держави-члена ЄС, де видано ліцензію банку) повинні мати право самі приймати рішення щодо впровадження одного чи більше реорганізаційних заходів щодо банку, враховуючи його філії, відкриті в інших державах-членах ЄС. Такі реорганізаційні заходи мають діяти згідно з законами, нормами та процедурами, які діють у державі походження. Компетентні органи держави походження мають повідомити компетентні органи держави перебування (держави-члена ЄС, де відкрито філію банку) щодо прийняття заходів реорганізації чи ліквідації банку. Директива визначає порядок дій у разі, якщо головний офіс банку та його філії перебувають у межах ЄС та в країнах за межами ЄС. Якщо головний офіс банку розташований за межами ЄС, а філії такого банку відкриті в країнах ЄС і прийнято рішення про вжиття заходів реорганізації щодо філії банку, то компетентні органи держави перебування в межах ЄС повинні оперативно повідомити інші держави перебування філій банку на території ЄС про застосування адміністративними або судовими органами реорганізаційних заходів, а усі дії мають бути узгодженими та скоординованими між цими країнами. У частині ліквідації банків директива визначає, що тільки адміністративні або судові органи держави походження (тобто, держави-члена ЄС, де видано ліцензію банку та розміщено головний офіс банку) повинні мати повноваження приймати рішення про початок процедури ліквідації кредитної установи, враховуючи її філії, відкриті в інших державах-членах, і таке рішення має бути визнане на території цих держав. Якщо ж головний офіс банку розташований у країні за межами ЄС, а в державах-членах відкриті філії такого банку, то

адміністративні або судові органи влади держави перебування філії банку в межах ЄС мають негайно повідомити компетентні органи інших держав перебування філій банку про рішення розпочати процедуру ліквідації, а також про практичні результати, до яких може призвести така ліквідація чи про відкриття судової справи або відкликання дозволу на ведення діяльності. Крім того, директива визначає загальні положення, які стосуються порядку реорганізації та ліквідації кредитних установ та їхніх філій на територіях держав-членів ЄС [1]. Отож, бачимо, що ця директива дає змогу вживати заходи щодо реорганізації чи ліквідації філій банків, головні офіси яких розміщені за межами ЄС.

Директива 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму від 26.10.2005 р. (зі змінами, внесеними згідно з Директивою 2009/110/ЄС від 16.09.2009 р.) визначає необхідність ідентифікації клієнтів банків та інших фінансових установ, зобов'язує зберігати відповідні дані, застосовувати внутрішні процедури навчання персоналу та захисту від відмивання коштів, а також звітувати компетентним органам про будь-які ознаки відмивання коштів. Вона зобов'язує координувати заходи не лише в межах національного рівня та рівня країн ЄС, а й у міжнародному контексті, зокрема з заходами, які вживають у рамках інших міжнародних ініціатив з врахуванням рекомендацій FATF. Директива передбачає застосовувати заходи належної обачливості щодо нових або існуючих клієнтів у разі налагодження ділових стосунків; виконання операцій на суму 15 000 євро і більше, за наявності підозри у відмиванні коштів чи фінансуванні тероризму; якщо існують сумніви щодо правдивості або відповідності раніше отриманих ідентифікаційних даних про клієнтів. В окремих випадках, визначених директивою, можна використовувати заходи спрощеної належної обачливості для клієнтів банків та інших фінансових установ, які розташовані на території ЄС та в державах за межами ЄС. Також директива визначає, що кожна держава-член ЄС створює підрозділ фінансової розвідки як центральний національний підрозділ для ефективної боротьби з відмиванням коштів і фінансуванням тероризму [2]. Саме такі підрозділи фінансової розвідки в державах-членах ЄС мають бути забезпечені необхідною інформацією, яку отримують від банків та інших фінансових установ, щоб належно виконати поставлені завдання.

Директива 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради про обов'язковий аудит річної звітності та консолідованої звітності, що вносить зміни до Директив Ради 78/660/ЄЕС та 83/349/ЄЕС і припиняє дію Директиви Ради 84/253/ЄЕС від 17.05.2006 р., основною метою якої є висунення вимог щодо застосування єдиного набору міжнародних стандартів аудиту, підвищення якості та гармонізації обов'язкового аудиту в державах-членах ЄС та посилення співпраці між країнами ЄС та іншими країнами, щоб зміцнити довіру до обов'язкового аудиту. Вона визначає вимоги до допуску аудиторів

та аудиторських фірм, а також необхідність призначення компетентних органів, відповідальних за такий допуск і його скасування, можливість допуску аудиторів із країн-членів ЄС та інших країн з-поза меж ЄС, передбачає безперервну освіту у поєднанні з практичним навчанням аудиторів, вимоги до їхньої реєстрації, професійної етики, незалежності, об'єктивності, конфіденційності та забезпеченні професійної таємниці тощо.

Директива 2006/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради про започаткування та здійснення діяльності кредитних установ (виправлене видання) від 14.06.2006 р. (зі змінами, внесеними згідно з Директивою 2009/110/ЄС від 16.09.2009 р.), на наш погляд, є однією з основних, оскільки врегульовує ключові питання щодо створення та діяльності банків і функціонування їхніх структурних підрозділів у країнах ЄС і співпраці з державами з-за меж території ЄС. Цю директиву ухвалили, щоб усунути відмінності між законами держав-членів ЄС у частині створення та функціонування банків. Вона покликана гармонізувати ліцензування на усій території ЄС і систему пруденційного нагляду держави-члена походження, забезпечити однакові заходи безпеки для власників заощаджень і справедливі умови конкуренції між кредитними установами. Визначено, що її положення не повинні перешкоджати застосуванню національних законів, які передбачають спеціальні додаткові дозволи, які санкціонують здійснення специфічних видів діяльності. Директива розрізняє поняття держава-член походження (на території якої видано ліцензію банку) та держава-член перебування (на території якої банк має філію або надає послуги) [3]. Отже, директива визначає основні положення створення, діяльності та пруденційного нагляду за банками та їхніми структурними підрозділами в різних країнах ЄС.

Другий розділ директиви 2006/48/ЄС врегульовує питання застосування вимог щодо започаткування та ведення діяльності кредитними установами. Він визначає: необхідність і вимоги до надання ліцензії кожною державою-членом до початку ведення діяльності кредитною установою (ст. 6); вимоги до початкового капіталу (не менше 5 млн євро) (ст. 9); вимоги до власних коштів установи, створеної в результаті злиття (ст. 10); вимоги до започаткування філій банків, яким надано ліцензії на території інших держав-членів та їх нагляду (ст. 16); необхідність інформування та консультування компетентних органів у разі збільшення пакета акцій, частки прав голосів або капіталу вище 20 %, 33 % або 50 %, або у спосіб, коли така установа стане дочірньою компанією (ст. 19, 20); інформування один раз на рік компетентних органів щодо імен акціонерів і розмірів пакетів акцій (ст. 21); вимоги до надійного управління та моніторингу, прозорості організаційної структури та діяльності (ст. 22).

Третій розділ директиви 2006/48/ЄС врегульовує положення про право заснування та свободу надання послуг. Зокрема, у ньому визначено: вимоги до видів діяльності та умов виконання філією або дочірньою компанією з іншої держави-члена (ст. 24);

інформування компетентних органів держави-члена походження для банку, що бажає відкрити філію на території іншої держави-члена (ст. 25) (зазначається, що будь-яка кількість місцезнаходжень компанії, започаткованих на території тієї ж держави-члена кредитною установою з штаб-квартирою на території іншої держави-члена, вважається однією філією (ст. 27)); повноваження компетентних органів держави-члена перебування, зокрема, для статистичних потреб вимагати від усіх банків, які мають філії на їхній території, звітувати на періодичній основі про свою діяльність (ст. 29); у разі виявлення недотримання філією правових положень держави перебування подання вимог до врегулювання ситуації, а в разі неможливості виправлення становища, інформування компетентних органів держави-члена походження та життя нею відповідних заходів з попереднім інформуванням сутності таких заходів країну перебування філії (ст. 30).

Четвертий розділ директиви 2006/48/ЄС визначає основні принципи доступу банків та їхніх філій на ринки держав-членів ЄС з інших країн, а також співпрацю з компетентними органами третіх країн щодо нагляду на консолідованій основі. Визначено: держави-члени ЄС не застосовують до філій банків з головними офісами поза межами ЄС при запровадженні або здійсненні діяльності положень, які призводять до створення сприятливішого режиму, ніж визначений для філій з країн ЄС (ст. 38); необхідність обговорення угод, спрямованих на забезпечення отримання компетентними органами держав-членів ЄС і третіх країн інформації, потрібної для виконання нагляду на консолідованій основі за діяльністю банків, материнські компанії яких або філії та дочірні структури яких розташовані у країнах поза межами ЄС, а материнські компанії з головним офісом – на території держав-членів ЄС (ст. 39).

У п'ятому розділі директиви 2006/48/ЄС визначено принципи та технічні інструменти для пруденційного нагляду та оприлюднення інформації. Передбачено такі моменти: пруденційний нагляд за діяльністю банку виконують компетентні органи держави-члена походження, водночас це не перешкоджає нагляду на консолідованій основі (ст. 40); держави-члени перебування беруть відповідальність у співробітництві з компетентними органами держави-члена походження за здійснення нагляду за ліквідністю філії банку (ст. 41); держави-члени тісно співпрацюють між собою та обмінюються інформацією для здійснення нагляду, забезпечують оперативну перевірку інформації (ст. 42, 43), з метою обміну інформацією з компетентними органами чи іншими установами (органами влади, залученими до процесу ліквідації чи банкрутства банків, аудиторських перевірок, нагляду за платіжними системами, центральним банкам та іншим структурам з подібними функціями тощо) третіх країн мають право укладати угоди про співпрацю для проведення нагляду та забезпечення конфіденційності інформації (ст. 46, 48, 49); право життя санкцій і звернень до суду за порушення законів, регламентів та інших положень (ст. 54, 55). Серед технічних інструментів пруденційного нагляду

визначено структуру статей власних коштів банків, їхні характеристики, вимоги та обмеження (ст. 57–67). Значна увага приділена також питанням “ризикової уражуваності”, зокрема, визначено мінімальні вимоги до власних коштів щодо мінімального ризику (ст. 75, 76), поділ активів і позабалансових статей за ступенем ризику, обчислення сум ризикових уражуваностей за різними підходами (стандартизованим підходом (ст. 78–83), підходом на підставі внутрішніх рейтингів (ст. 84–89), зменшенням кредитного ризику (ст. 90–93), сек'юритизацією (ст. 94–101), ризиковою уражуваністю за довгими позиціями (ст. 106–119), обмеженням щодо володіння кваліфікаційними пакетами акцій поза межами фінансового сектора (ст. 120–123) та ін.). Директива передбачає також необхідність оприлюднення інформації з боку компетентних органів різних держав-членів (тексти законів, підзаконних актів, правил тощо у сфері пруденційного регулювання, способи виконання операцій і свободи дій, загальні критерії та методології, які використовують для проведення оцінювання, сукупна статистична інформація тощо) та з боку кредитних установ (ст. 144–149). Шостий і сьомий розділи містять інформацію про виконавчі повноваження та перехідні й прикінцеві положення, відповідно.

Директива 2009/110/ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо започаткування та здійснення діяльності установами – емітентами електронних грошей та пруденційний нагляд за ними, що вносить зміни до Директиви 2005/60/ЄС та 2006/48/ЄС, та скасовує Директиву 2000/46/ЄС від 16.09.2009 р. визначає вимоги до первинного капіталу, власних коштів для започаткування діяльності установ-емітентів електронних грошей, визначає перелік операцій і послуг, які має право виконувати така установа, крім емісії електронних грошей (зокрема, зазначено, що такі установи не повинні приймати депозити або інші кошти, які підлягають виплаті від населення), визначає вимоги до захисту коштів і викупу електронних грошей. Директивою визначено відносини установи з країнами, які не є членами ЄС, зокрема, якщо головний офіс такої установи розташовано в країні за межами ЄС, то держави-члени не повинні застосовувати до філії установи – емітента електронних грошей, розміщеної в країні-члені ЄС, більш сприятливий режим, ніж до установи, головний офіс якої розташований у країні-члені ЄС.

ВИСНОВКИ

Отже, законодавство ЄС багато уваги приділяє діяльності іноземних банків та їх філій у різних європейських країнах, зокрема, врегульовує ключові питання створення та функціонування іноземних банків та їх філій в державах-членах Євросоюзу, а також окремо визначає вимоги до філій банківських установ з головним офісом у країнах не членах ЄС.

В Україні останніми роками спостерігаємо позитивні кроки на шляху до реформування правового забезпечення банківництва. Водночас, вважаємо, що більше уваги треба приділити

розробленню правових актів у частині регулювання іноземного банківництва та визначення стимулів і вимог діяльності для банків з іноземним капіталом та філій іноземних банків. На наш погляд, треба: чітко законодавчо визначити максимальне спрощення процедури входження на український ринок фінансово-стабільних міжнародних банківських груп, недопущення бюрократизації та використання корупційних схем; посилити контроль до банків лише з так званою формальною заміною власника на іноземного акціонера, коли кінцевим бенефіціаром є український інвестор (такі схеми можуть бути пов'язані зі спекулятивною діяльністю та відмиванням коштів, особливо у разі використання компаній, зареєстрованих в офшорних зонах); посилити контроль за міграцією та структурою іноземного банківського капіталу (наприклад, в українському законодавстві доцільно розмежувати поняття банк з іноземним капіталом з країн ЄС та інших розвинутих країн, а також поняття банк з іноземним капіталом з країн, що розвиваються, визначити критерії участі таких банків, враховуючи рейтинг країни та ризики ведення банківської діяльності у цих країнах); розробити та ухвалити законопроект щодо діяльності банків з іноземним капіталом та їх філій, захисту конкуренції на банківському ринку під впливом іноземних капіталів, а також нормативні акти, які б визначали механізми злиття та поглинання банків іноземними інвесторами для недопущення монополізації ринку та недоброросовісної конкуренції.

Список використаних джерел

1. Директива 2001/24/ЄС Європейського Парламенту та Ради "Про реорганізацію та ліквідацію кредитних установ" від 04.04.2001 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_179.
2. Директива 2005/60/ЄС Європейського Парламенту та Ради про запобігання використанню фінансової системи з метою відмивання коштів та фінансування тероризму від 26.10.2005 р. (зі змінами, внесеними згідно Директиви 2009/110/ЄС від 16.09.2009 р.) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_774.
3. Директива 2006/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради про започаткування та здійснення діяльності кредитних установ (виправлене видання) від 14.06.2006 р. (зі змінами, внесеними згідно Директиви 2009/110/ЄС від 16.09.2009 р.) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу: http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/994_862.
4. Директива 98/26/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу "Про незворотність розрахунків у платіжних системах та системах розрахунків по цінних паперах" від 19.05.1998 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_455.
5. Директива Ради 69/335/ЄЕС "Про непрямі податки на мобілізацію капіталу" від 17.07.1969 р. (зі змінами, внесеними Директивою Ради № 74/553/ЄЕС від 07.11.74 р.) [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_204.
6. Директива Ради 86/635/ЄЕС "Щодо річних звітів та консолідованих звітів банків та інших фінансових установ" від 08.12.1986 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_270.
7. Директива Ради 89/117/ЄЕС "Щодо зобов'язання стосовно публікації щорічних бухгалтерських документів структурними підрозділами кредитних та фінансових установ, що створені у державах-членах, головний офіс яких знаходиться на території іншої держави-члена" від 13.02.1989 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_272.
8. Директива Ради 90/435/ЄЕС "Щодо загальної системи оподаткування, яка застосовується до материнських компаній та дочірніх підприємств різних держав-членів" від 23.07.1990 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/994_358.
9. Загальні Директиви з протидії відмиванню доходів в приватному банківському секторі (Вольфсбергські принципи) від 30.10.2000 р. [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. - Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_688.
10. Литвин М. Економіко-правові основи євроінтеграційних процесів у сфері банківської діяльності // Світ фінансів. - 2010. - № 4. - С. 212-216.
11. Словник-довідник Європейського Союзу / За ред. Ю. Марченко. - К.: К.І.С., 2001. - 152 с.